

Universiteit
Leiden
The Netherlands

De Verenigde Staten en problemen van nationale zelfbeschikking: stemvergelijking in de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties

Baehr, P.R.

Citation

Baehr, P. R. (1965). De Verenigde Staten en problemen van nationale zelfbeschikking: stemvergelijking in de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties. *Acta Politica*, 1: 1965/1966(1/4), 227-251. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3449829>

Version: Publisher's Version

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3449829>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

vankelijke structurele aanpak, een functionele interpretatie van de verzamelde gegevens voor de *vergelijking* van politieke systemen de meest zinvolle is. Dit zal echter slechts dan het geval zijn, als men maatstaven gevonden heeft ter beoordeling van de mate waarin functies vervuld worden, en als er enige noties ontwikkeld zijn over de mate waarin functies vervuld moeten worden wil het politiek systeem levensvatbaar blijken.

De functionele benadering van Almond vereist kwantitatieve maatstaven.

'To say... structure x fulfills the function y is to raise three obvious quantitative questions. *How much* does this structure... have to contribute of what kind of output in order to perform what kind of function at the minimum level required for the continuation of the organism? Second, how much does it in fact contribute? And third, precisely what happens when the kind of its contribution remains the same but the quantity is varied to just what extent?'

aldus Karl Deutsch.¹⁵ De noodzaak om deze kwantitatieve vragen expliciet te maken, wordt vergroot indien men de functionele benadering wil toepassen voor het vergelijken.

De grote verdienste van Almonds kader is, dat zijn benadering ertoe noopt politieke systemen te beschouwen in het licht van hun relatie tot de sociaal-culturele omgeving. In dit opzicht schoot de traditionele benadering tekort. Bovenstaande problemen zullen echter moeten worden opgelost, wil zijn benadering aan haar doel beantwoorden en een vruchtbaar instrument zijn voor vergelijkend onderzoek in de wetenschap der politiek.

15 K. W. Deutsch, *The Nerves of Government: Models of Political Communication and Control*, New York, 1963, blz. 48.

DE VERENIGDE STATEN EN PROBLEMEN VAN NATIONALE ZELFBESCHIKKING: STEMVERGELIJKING IN DE ALGEMENE VERGADERING VAN DE VERENIGDE NATIES

door P. R. Baehr

In de buitenlandse politiek van de Verenigde Staten hebben idealisme en nationaal belang vele jaren om de voorrang gestreden. Terwijl men aan de ene kant graag de in de Amerikaanse Revolutie verworven idealen van vrijheid en democratie naar het buitenland wilde exporteren, eiste het nationale belang van de Verenigde Staten vaak dat men op grond van zuiver machtspolitieke overwegingen een geheel andere buitenlandse politiek moest voeren. Een van de onderwerpen waarbij deze tegenstelling duidelijk naar voren komt, is de Amerikaanse politiek ten aanzien van kwesties van nationale zelfbeschikking. Aangezien hun eigen onafhankelijkheid ontstaan was door de Engelse overheersing af te schudden, streefden de Amerikanen er in principe naar overal ter wereld kolonialisme en vreemde overheersing te doen ophouden. Zij verwierven niettemin na de Spaans-Amerikaanse oorlog (1898) een aantal gebieden wier afhankelijkheid nauwelijks van die van koloniën verschilde. Toch achtte President Wilson, die in 1919 een zo welsprekend pleidooi zou voeren voor het zelfbeschikkingsrecht in Europa, het nodig in 1915 en 1916 te interweniëren in Haïti en de Dominicaanse Republiek, welke gebieden een tijdlang door Amerikaanse troepen bezet werden gehouden, terwijl ook in Nacaragua en Cuba Amerikaanse mariniers verschenen. President Franklin Roosevelt's 'Good Neighbor Policy' maakte een einde aan deze interventies¹ en ook op de grote conferenties tijdens de Tweede Wereldoorlog toonde hij zich een fel tegenstander van bestaande koloniale verhoudingen.

In de jaren na de Tweede Wereldoorlog kwamen de Verenigde Staten vnl. voor twee dilemma's te staan in hun politiek ten opzichte van kolonialisme en recht op zelfbeschikking:

(1) Hoewel zij in beginsel positief stonden tegenover antikoloniale bewegingen, op grond van hun eigen ervaringen als kolonie van Engeland en hun tradities van vrijheid en onafhankelijkheid, wezen zij het gebruik van geweld om deze doelen te bereiken af, terwijl toch weinig volkeren onafhankelijk zijn geworden zonder gebruik van geweld.

(2) In de Koude Oorlog met de Sowjet Unie, die zich al gauw de Tweede Wereldoorlog ontwikkelde, hadden de Verenigde Staten de steun nodig van hun Westeuropese bondgenoten, die bijna alle koloniën bezaten. Gedurende de jaren na de oorlog eisten deze koloniën onafhankelijkheid, en elke keer weer moesten de Verenigde Staten kiezen tussen het geven van steun aan hun Westeuropese bondgenoten of aan de antikolonialisten.

Wij zullen in dit artikel trachten na te gaan welk standpunt de Verenigde Staten hebben ingenomen ten aanzien van deze kwesties in de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties. Tevens zullen wij aandacht schenken aan een aantal methodologische problemen van stemvergelijking in de Verenigde Naties. De meeste van deze vraagstukken vallen binnen de term 'kolonialisme', d.w.z. zij houden alle direkt of indirekt verband met het onafhankelijk worden van vroegere koloniale gebieden, vnl. in Azië en Afrika. Wanneer dit soort zaken in de Algemene Vergadering aan de orde kwam, was er gewoonlijk een 'koloniaal' standpunt, dat ingenomen werd door de meeste Westeuropese staten, en een 'antikoloniaal' standpunt dat gesteund werd door de meeste Afro-Aziatische delegaties, vaak met steun van de communistische landen. Er bestaat nogal wat verschil van mening over de vraag welk standpunt de Verenigde Staten ten aanzien van dit soort problemen hebben ingenomen. Sommige auteurs menen dat de Verenigde Staten in de Verenigde Naties altijd uitsluitend het antikoloniale standpunt naar voren hebben gebracht.² De delegaties van de Verenigde Staten verklaren zelf ook steeds dat zij dit antikoloniale standpunt voortdurend hebben verdedigd.³ Andere schrijvers menen echter dat de Verenigde Staten juist steeds een prokolo-

1 Hij maakte er echter niet voor goed een einde aan, zoals de gebeurtenissen van 1965 in de Dominicaanse Republiek ons leren.

2 Zie bijv. Elspeth Huxley, 'The Next-to-last Act in Africa', *Foreign Affairs* XXXIX: 4 (juli 1961), blz. 667; Alan Burns, *In Defense of Colonies* London, 1957, blz. 129; Walworth Barbour, 'The Concept of Self-Determination in American Thought', *Department of State Bulletin* XXXVI (oktober 1954), blz. 576 e.v.; George V. Allen, 'United States Foreign Policy in Africa', *The Annals of the American Academy of Political and Social Science* CVI (juli 1956), blz. 120; J. B. Duroselle, 'Virtues and Shortcomings of American Diplomacy', *American Diplomacy in a New Era* red. Stephen D. Kertesz Notre Dame, 1961, blz. 329.

3 Zie bijv. Verenigde Naties, *Official Records Security Council*, 8e jaar, 620e bijeenkomst, 27 aug. 1953, blz. 2-3; *Official Records General Assembly*, 1e zitting, 106e plenaire bijeenkomst, 1 nov. 1947, blz. 662; *ibid.*, 5e zitting, ad hoc politieke commissie, 15e bijeenkomst, 17 okt. 1950, blz. 88; *ibid.* 5e zitting, Vierde Commissie, 151e bijeenkomst, 13 okt. 1950, blz. 51-52; *ibid.* 8e zitting, Eerste Commissie, 634e bijeenkomst, 13 okt. 1953, blz. 48; *ibid.* 8e zitting, Vierde Commissie, 386e bijeenkomst, 1 dec. 1953, blz. 482; *ibid.* 8e zitting, Vierde Commissie, 386e bijeenkomst, 1 dec. 1953, blz. 482; *ibid.* 6e zitting, Derde Commissie, 364e bijeenkomst, 10 dec. 1951, blz. 104-105.

niaal standpunt hebben ingenomen.⁴ Ten slotte zijn er veel schrijvers die menen dat de Verenigde Staten steeds een tussenpositie hebben ingenomen.⁵ Gegeven deze verschillen in opvatting, hebben wij als doel van het hier beschreven onderzoek gesteld, enige klaarheid te brengen in deze materie door na te gaan welke positie de Verenigde Staten tijdens de eerste veertien zittingen van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties hebben ingenomen, als resoluties in stemming werden gebracht die betrekking hadden op problemen van nationale zelfbeschikking in het algemeen en kolonialisme in het bijzonder.

Vrijwel alle belangrijke internationale vraagstukken die zich sedert 1945 in de wereld hebben voorgedaan, zijn onderwerp van discussie en stemming geweest in een of meer organen van de Verenigde Naties. Meestal eindigden de debatten met stemmingen over ontwerp-resoluties, die slechts drie mogelijkheden overlieten: men kon vóór stemmen, men kon tegen stemmen, of men kon zich van stemming onthouden. Een vierde mogelijkheid, nl. niet aan de stemming deel te nemen, werd vrijwel nooit door de Verenigde Staten gebruikt. Dankzij het feit dat de Verenigde Staten aan vrijwel alle stemmingen deelnamen, kunnen wij iets meer te weten komen over de politiek van dit land ten aanzien van bepaalde problemen. Terwijl de vertegenwoordigers van de Verenigde Staten in hun officiële uitlatingen vaak een vage of onduidelijke positie innamen ten aanzien van problemen van zelfbeschikking, moesten zij bij stemmingen over resoluties over dit soort zaken wel kleur bekennen.

Wij zijn er bij dit onderzoek van uitgegaan dat een in de Algemene Vergadering uitgebrachte stem inderdaad de houding van het betrokken land ten aanzien van een bepaald vraagstuk weergeeft. Theore-

4 Zie bijv. William H. McNeill, *America, Britain and Russia: Their Cooperation and Conflict, 1941-1946* ('Survey of International Affairs 1939-1946', deel III; London, 1953), blz. 757; Emil J. Sady, *The United Nation and Dependent Peoples*, Washington D.C., 1956, blz. 177; Bidyut K. Sarkar, 'The United States and India' en Joseph E. Peters, 'The United States and Indonesia', *American-Asian Tensions*, red. Robert Strausz-Hupé, Alvin J. Cottrell en James E. Dougherty, New York, 1956, blz. 2-51 en 52-75.

5 Zie bijv. Julius W. Pratt, 'Anticolonialism in United States Policy', *The Idea of Colonialism*, red. Strausz-Hupé en Hazard, blz. 146; Eugene P. Chase, *The United Nations in Action*, New York, 1950, blz. 324; Hans Kohn, 'The United Nations and National Self-Determination', *Review of Politics* XX (okt. 1958), blz. 537; Robert E. Riggs, *Politics in the United Nations: A Study of United States Influence in the General Assembly*, Urbana Ill., 1958, blz. 145-147; Lincoln P. Bloomfield, *The United Nations and U.S. Foreign Policy: A New Look at the National Interest*, Boston, 1960, blz. 193-194.

tisch hoeft dit niet altijd het geval te zijn. Aangezien het uiteindelijke effect van resoluties van de Verenigde Naties vaak niet zo heel erg groot lijkt te zijn, zou men kunnen veronderstellen dat een lid-staat met de meerderheid meestemt, ook al is hij het in feite helemaal niet met die meerderheid eens. In dat geval zou het stemmen tellen weinig licht werpen op de werkelijke houding van het betreffende land. Een bestudering van de debatten en de stemmen in de Algemene Vergadering tussen 1946 en 1959⁶ geeft echter de zeer sterke indruk dat het voor de delegaties inderdaad van groot belang schijnt te zijn de werkelijke positie van hun regeringen naar voren te brengen. De gedelegeerden beschouwen deze debatten en stemmingen kennelijk als een zeer ernstige zaak. Zelfs als een bepaalde ontwerp-resolutie duidelijk alleen van symbolische betekenis is, wordt er toch vaak uren- en soms dagenlang over gediscussieerd. Lincoln Bloomfield heeft erop gewezen dat met name de Verenigde Staten sommige zuiver symbolische acties van de Verenigde Naties zeer ernstig opvatten. Hij oefent kritiek op het feit dat de Verenigde Staten dit soort zaken veel te legalistisch benaderen.⁷ Wel kan het natuurlijk, zoals in de meest nationale parlementen, voorkomen dat ten aanzien van zaken van minder gewicht compromissen worden gesloten.⁸ Dit gaat echter niet zo ver dat een delegatie een stem zal uitbrengen die lijnrecht in strijd is met de buitenlandse politiek van haar regering.

Deze studie beperkt zich tot die resoluties waarbij een *hoofdelijke* stemming plaats vond. Het merendeel van de stemmingen in de Verenigde Naties gebeurt bij eenvoudig handopsteken, maar iedere gedelegeerde heeft het recht een hoofdelijke stemming te vragen.⁹ Het is aan te nemen dat alleen voor de meest belangrijke ontwerp-resoluties (of onderdelen daarvan) een hoofdelijke stemming wordt gevraagd. Volgens Thomas Hovet waren 21,6% van alle stemmingen tot en met de dertiende zitting van de Algemene Vergadering hoofdelijk. Hij komt voorzichtig tot de konklusie dat het hierbij inderdaad om de meest belangrijke zaken ging:

However, since the roll-call votes were for the most part presumably on issues which some, or all, of the members considered important enough for one reason or another to request a roll call, one may not be too far off in considering that they

6 Eventueel kan dit onderzoek nog over latere jaren worden uitgebreid. Voor de in dit artikel opgeworpen methodologische problemen maakt dat echter geen fundamenteel verschil.

7 Bloomfield, *op. cit.*, blz. 196.

8 Zie Thomas Hovet, *Bloc Politics in the United Nations*, Cambridge, Mass., 1960, blz. 10. Zie ook A. J. P. Tammes, *Hoofdstukken van Internationale Organisatie*, Den Haag, 1951, blz. 130-134.

9 United Nations, *Rules of Procedure of the General Assembly*, rule 89.

provide a fairly accurate reflection of the voting patterns on 'important' issues in the General Assembly.¹⁰

Wij hebben derhalve aangenomen dat hoofdelijke stemmingen een juiste weergave vormen van de positie van gedelegeerden ten aanzien van belangrijke vraagstukken. Het zou trouwens vrij moeilijk zijn een onderzoek te doen naar *alle* stemmingen, aangezien niet officieel bekend wordt gemaakt hoe de delegaties in een niet-hoofdelijke stemming hebben gestemd. Soms kan men in de debatten een stemverklaring vinden, maar dat is lang niet altijd het geval en volledige, betrouwbare gegevens ontbreken. Wel heeft Hovet soms gebruik gemaakt van gegevens van delegaties, die 'spotters' gebruiken om bij te houden hoe bepaalde andere delegaties stemmen,¹¹ maar deze gegevens zijn niet volledig en niet voldoende betrouwbaar.

Het onderzoek beperkt zich verder tot de Algemene Vergadering, aangezien in dit orgaan alle leden-staten voortdurend vertegenwoordigd zijn, in tegenstelling tot bijv. de Veiligheidsraad of de Beheerschapsraad die een ten dele wisselende bezetting hebben. Men kan derhalve in de Algemene Vergadering de positie van de Verenigde Staten vergelijken met die van een constante groep koloniale en niet-koloniale landen. Bovendien zijn er, met uitzondering van de kwesties Indonesië en Congo betrekkelijk weinig koloniale vraagstukken in de Veiligheidsraad aan de orde geweest. Het is ook niet verwonderlijk dat de anti-koloniale landen er de voorkeur aan gaven de voor hen belangrijke kwesties in de Algemene Vergadering aanhangig te maken, daar zij in dat orgaan, in tegenstelling tot de Veiligheidsraad, een steeds groeiende meerderheid vormen.¹²

Er zijn reeds eerder pogingen gedaan de houding van de leden van de Verenigde Naties ten aanzien van koloniale vraagstukken te bestuderen met behulp van stemtabellen van de Algemene Vergadering. Leroy N. Rieselbach heeft daartoe een zgn. 'scalogram' ontworpen ten aanzien van koloniale vraagstukken.¹³ Hij koos daartoe acht verschillende stemmingen over koloniale kwesties tijdens de elfde plenaire zitting van de Algemene Vergadering. Elk van de acht uitgebrachte stemmen van elke lid-staat classificeerde hij als 'pro-koloniaal', 'anti-koloniaal' of onthouding. Door deze stemmen voor elk land afzonderlijk bij elkaar op te tellen kreeg hij een overzicht van de mate van 'kolonialisme' van elk land. Aan het pro-koloniale uiterste vond

10 Hovet, *op. cit.*, blz. 14.

11 Hovet, *op. cit.*, blz. 16-17.

12 Riggs geeft zelfs de voorkeur aan de Algemene Vergadering voor het bestuderen van *alle* politieke processen in de Verenigde Naties, omdat hij dit orgaan het belangrijkste acht en omdat alle leden-staten erin vertegenwoordigd zijn. (Riggs, *op. cit.*, blz. 2). Zie ook Richard J. Kozicki, 'The United Nations and Colonialism', *The Idea of Colonialism*, red. Strausz-Hupé en Hazard, blz. 391-392.

hij landen als Italië, België, Australië, Frankrijk, Luxemburg, Portugal en Engeland (alle zeven pro-koloniale stemmen en één onthouding), terwijl Nederland vijf maal pro-koloniaal heeft gestemd, zich twee maal onthouden en één maal niet gestemd. De Verenigde Staten blijken vier maal 'pro-koloniaal' te hebben gestemd, twee maal 'anti-koloniaal' en zich twee maal te hebben onthouden. Aan het andere uiterste vindt hij landen als Egypte, Iran, Irak, Libye, Saudi-Arabië, Soedan, Syrië, Jemen en de communistische landen (behalve Hongarije), die alle acht maal 'anti-koloniaal' stemden.

Rieselbach's werkwijze is belangwekkend, vooral daar hij vnl. wil laten zien wat men met een scalogram kan bereiken. Een nadeel van de door hem gevolgde methode is dat men bij elke stemming opnieuw moet vaststellen welke houding als pro- en welke als anti-koloniaal moet worden aangemerkt. Voor de betrekkelijk eenvoudige door Rieselbach geselecteerde kwesties is dat niet zo moeilijk, maar het wordt aanzienlijk lastiger als men over een periode van een aantal jaren alle resoluties ten aanzien van kwesties van kolonialisme waarbij hoofdelijk werd gestemd in het onderzoek wil betrekken. Er zijn nl. resoluties waarbij het moeilijk is een criterium vast te stellen voor een antwoord op de vraag of een 'ja' stem juist pro- of juist anti-koloniaal is.

In plaats daarvan hebben wij bij elke resolutie de stem van de Verenigde Staten vergeleken met die van elf andere lid-staten, nl. vier Westeuropese staten, zes Afro-Aziatische staten en de Sowjet Unie. De vier Westeuropese staten, die als typisch 'koloniaal' kunnen worden beschouwd en tevens bondgenoten van de Verenigde Staten zijn, zijn Engeland, Frankrijk, België en Nederland. Alle vier staten bezaten overzeese koloniën bij het einde van de Tweede Wereldoorlog; alle vier behoorden zij tot de oprichters van de Verenigde Naties, zodat vanaf de eerste zitting kan worden nagegaan hoe ze gestemd hebben ten aanzien van koloniale kwesties. Zuid-Afrika, Portugal of Italië zouden misschien 'mooiere' voorbeelden zijn voor een extreem kolonialistisch standpunt, maar het eerste was na de oorlog nooit formeel verbonden met de Verenigde Staten, terwijl de beide andere landen pas later toetraden tot de Verenigde Naties.

Bij de anti-koloniale landen is de keuze veel groter. Na ampele overweging werden vier Aziatische landen, Afghanistan, India, Indonesië en Pakistan, en twee Afrikaanse landen, Egypte en Liberia genomen. Uiteraard is ook deze keuze een subjektieve en open voor kritiek, maar er moet op de een of andere manier een keus worden gemaakt en deze zes landen lijken representatief voor het anti-koloniale standpunt in de Verenigde Naties. Deze keus komt trouwens

13 Leroy N. Rieselbach, 'Quantitative Techniques for Studying Voting Behavior in the U.N. General Assembly,' *International Organization* XIV: 2 (voorjaar 1960), blz. 300-301.

ongeveer overeen met de resultaten van Rieselbach's scalogram: op zijn lijst van 79 landen, van 'meest koloniaal' tot 'minst koloniaal' staat België derde, Frankrijk vijfde, Engeland achtste, Nederland negende, Pakistan zesendertigste, Liberia zesenvertigste, Afghanistan zesenvijftigste, India zevenenvijftigste, Indonesië achteenvijftigste en Egypte drieenzestigste.¹⁴

Vijf van de zes anti-koloniale landen worden door Hovet genoemd bij de Aziatisch-Afrikaanse 'caucusing group', die vanaf de vijfde zitting van de Algemene Vergadering op informele wijze overleg pleegde. Liberia behoorde hier niet toe, maar nam vanaf de zesde zitting ook deel aan deze bijeenkomsten. Hovet meent dat deze landen veel eenstemmigheid vertoonden vooral ten aanzien van kwesties van nationale zelf-beschikking:

Since the beginnings of the group on an *ad hoc* basis in the Vth Session the group has been divided to a lesser degree than it was before the Vth session. The identical votes have increased only slightly, but the group has increased its solidarity voting considerably, which is particularly significant considering the large size of the group. The high degree of cohesion in the VIIIth session reflects the fact that the majority of roll-call votes at this session were on issues essentially involving questions of self-determination and human rights upon which the group is generally in agreement.¹⁵

Een moeilijk punt vormt verder uiteraard de vraag welke kwesties nu precies gekozen moeten worden voor de toetsing van het Amerikaanse standpunt. Men kan vier categorieën resoluties onderscheiden die te maken hadden met kwesties van nationale zelfbeschikking: (1) Politieke en veiligheidszaken die gewoonlijk werden behandeld in de Eerste Commissie of de Ac Hoc Politieke Commissie en in de plenaire zittingen van de Algemene Vergadering. Hieruit zijn de volgende kwesties gekozen die te maken hadden met problemen van nationale zelfbeschikking: de kwestie Indonesië (waarmee de Algemene Vergadering zich kort bezig hield in haar derde zitting), de toekomst van de voormalige Italiaanse koloniën, de kwestie-Marokko, de kwestie-Tunesië, de kwestie-Nieuw Guinea, de kwestie-Algerije en de kwestie-Cyprus. Niet opgenomen zijn die politieke kwesties waarbij de Verenigde Staten of de Sowjet Unie direkt betrokken waren. Derhalve is de Hongaarse kwestie niet opgenomen, hoewel men hier zeker van een probleem van nationale zelfbeschikking zou kunnen spreken. Ook de Suez-kwestie is buiten beschouwing gelaten, aangezien deze al te zeer vermengd was met het konflikt tussen Israël

14 Rieselbach, *op. cit.*, blz. 300-301.

15 Hovet, *op. cit.*, blz. 87.

en de Arabische staten. Ook de kwestie-Kashmir zou men kunnen zien als een probleem van zelfbeschikking, maar het is toch vnl. een konflikt tussen India en Pakistan.

(2) Alle resoluties die beheerschapszaken behandelden, zijn opgenomen in het onderzoek. De meeste van deze kwesties werden behandeld in de Vierde Commissie en in de plenaire zittingen van de Algemene Vergadering. De belangrijkste onderwerpen waren: de verschillende ontwerp-beheerschapsverdragen voor de nieuwe beheerschapsgebieden, de kwestie Zuid-West Afrika, de kwestie van de eenheid van bestuur van beheerschapsgebieden en andere afhankelijke gebieden, de ontwikkeling van beheerschapsgebieden tot zelfbestuur of onafhankelijkheid, de voorbereiding van de onafhankelijkheid van Somaliland, het probleem van de Ewe-stam in Togoland, de toekomst van de door respectievelijk Frankrijk en Engeland beheerde gebieden van Togoland en Kameroen, de toekomst van Tanganjika en Roenda-Oeroendi, de mogelijke associatie van beheerschapsgebieden met de E.E.G.

(3) Alle resoluties met betrekking tot niet-zelfbesturende gebieden zijn opgenomen. De door de besturende landen ingediende rapporten over niet-zelfbesturende gebieden werden behandeld in de Vierde Commissie en in de plenaire zittingen van de Algemene Vergadering. De belangrijkste onderwerpen waren: het niet langer geven van inlichtingen over de Nederlandse Antillen, Suriname, Groenland, Hawaii en Alaska, omdat deze gebieden zelfbestuur hadden gekregen; het vrijwillig overleggen van informatie over de politieke ontwikkeling van niet-zelfbesturende gebieden; de vraag of nieuwe lid-staten, zoals Spanje en Portugal, ook inlichtingen dienden te geven over de door hen bestuurde gebieden; het deelnemen aan de E.E.G. van niet-zelfbesturende gebieden; het opzetten van tijdschema's voor het bereiken van zelfbestuur of onafhankelijkheid van niet-zelfbesturende gebieden.

(4) Ten slotte alle debatten en stemmingen over het recht van zelfbeschikking in de discussies over de totstandbrenging van een covenant over de mensenrechten. Gewoonlijk diende de Commissie voor de Mensenrechten een rapport in bij de Economisch en Sociale Raad die op haar beurt weer verslag uitbracht aan de Algemene Vergadering. Over deze rapporten werd gedebatteerd en gestemd in de Derde Commissie en in de plenaire zittingen. Daarbij kwamen o.a. de volgende kwesties aan de orde: de vraag of het verdrag in zake mensenrechten ook toegepast zou worden in niet-zelfbesturende en beheerschapsgebieden; het garanderen van het recht van zelfbeschikking aan alle volkeren; de noodzaak van volksstemmingen om de wil van de betrokken bevolkingen te leren kennen; het recht van zelfbeschikking als voorwaarde voor het volledig uitoefenen van de mensenrechten; het opnemen in het recht van zelfbeschikking van de soevereiniteit over alle natuurlijke rijkdommen in een betrokken gebied; het op-

richten van een ad hoc commissie om zelfbeschikking te bestuderen.

In het algemeen verdient het de voorkeur alleen stemmingen over substantiële zaken (d.w.z. over ontwerp-resoluties of onderdelen daarvan) op te nemen. Als uitzondering op deze regel zijn slechts twee soorten procedure-zaken opgenomen, te weten de stemmingen over de vraag of een bepaalde kwestie al dan niet op de agenda zou worden geplaatst en het al dan niet toestaan van 'hearings' aan vertegenwoordigers van niet-zelfbesturende gebieden. Deze procedure-zaken kunnen nl. zo belangrijk zijn dat de substantiële zaken er sterk door beïnvloed worden. Zo boden bijv. de debatten en stemmingen over de vraag of de kwesties Indonesië, Nieuw Guinea, Algerije en Cyprus al dan niet op de agenda zouden worden geplaatst, soms jaren achtereen de enige mogelijkheid om in de Algemene Vergadering ten aanzien van deze problemen stelling te nemen. Deze methode verschilt enigszins van de door Hovet gevolgde werkwijze. In wat hij noemt de 'adjusted gross number' van hoofdelijke stemmingen neemt hij op:

(1) All substantive roll call votes in the plenary except those on issues which were overwhelmingly defeated in the main committee paragraph-by-paragraph, in which case only one plenary, roll call will be included — the key paragraph which set the voting trend...

(2) Substantive roll-call votes of the main committees which were overruled by the plenary...

(3) Only the most important procedural roll calls in the main committees and plenary. The important roll calls have been determined by considering each in the context of the debates.¹⁶

In de praktijk vallen onder het derde punt de stemmingen over al dan niet op de agenda plaatsen van controversiële zaken en stemmingen over de vraag of voor een bepaalde kwestie een 2/3 meerderheid nodig is. Het verschil met de hier gevolgde methode kan verklaard worden uit het feit dat Hovet zich in zijn studie bezig hield met stemgroeperingen ten aanzien van *alle* in debat gebrachte kwesties. Als men zich echter wil beperken tot kwesties van nationale zelfbeschikking, dan blijkt dat veel van de belangrijkste debatten en hoofdelijke stemmingen juist in de commissie-zittingen plaats vonden. Men zou dus niet een voldoende duidelijk beeld van de situatie krijgen als men alleen die hoofdelijke stemmingen in commissiezittingen zou tellen t.a.v. ontwerp-resoluties die later in de plenaire zitting werden verworpen.

Bovendien is er nog een praktisch bezwaar: ook na 'aanpassing' van zijn stemmingen hield Hovet nog altijd 521 hoofdelijke stemmingen (d.i. 27,3% van het totaal van 1908 hoofdelijke stemmingen) over, waarmee hij kon werken. Wij hebben daarentegen in totaal slechts

¹⁶ Hovet, *op. cit.*, blz. 20-21.

603 hoofdelijke stemmingen ter beschikking, daar wij alleen belang stellen in kwesties van zelfbeschikking; wij zouden te weinig overhouden als we dit aantal nog eens gingen 'aanpassen'. Derhalve hebben wij alle hoofdelijke stemmingen genomen in de Eerste, Ad Hoc Politieke, Derde en Vierde Commissie en in de plenaire zittingen van de Algemene Vergadering, die substantiële zaken van nationale zelfbeschikking betroffen, benevens de hoofdelijke stemmingen die gingen over het al of niet op de agenda plaatsen van een kwestie betreffende nationale zelfbeschikking en het al of niet toestaan van hearings (zie tabel 1).

Tabel 1

Hoofdelijke stemmingen over nationale zelfbeschikking opgenomen in het onderzoek

zitting*	periode	1e comm.	ad hoc pol. comm.	3e comm.	4e comm.	plen. zitt.	totaal
I	jan. '46—dec. '46	—	—	—	—	13	13
II	sept. '47—nov. '47	—	—	—	3	5	8
III	sept. '48—mei '49	24	1	—	28	24	77
IV	sept. '49—dec. '49	14	—	—	41	19	74
V	sept. '50—nov. '51	—	7	3	32	13	55
VI	nov. '51—febr. '52	—	1	7	16	8	32
VII	okt. '52—aug. '53	9	—	8	46	12	75
VIII	sept. '53—dec. '53	13	—	1	24	15	53
IX	sept. '54—dec. '54	4	—	4	12	14	34
X	sept. '55—dec. '55	—	—	—	16	9	25
XI	nov. '56—mrt. '57	8	—	—	10	5	23
XII	sept. '57—dec. '57	5	—	2	19	7	33
XIII	sept. '58—mrt. '59	5	—	3	40	5	53
XIV	sept. '59—dec. '59	9	—	—	30	9	48
	totaal	91	9	28	317	158	603**

* Het onderzoek betreft uitsluitend hoofdelijke stemmingen in de veertien gewone zittingen van de Algemene Vergadering. De twee speciale zittingen en de drie speciale noodzittingen werden niet opgenomen, omdat deze zich vnl. bezig hielden met kwesties betreffende vrede en veiligheid en niet met nationale zelfbeschikking. (vgl. Hovet, *op.cit.*, blz. 15 noot).

** Hovet zegt dat voor de eerste dertien zittingen 23% van zijn 1908 hoofdelijke stemmingen = 439 hoofdelijke stemmingen gingen over kwesties van zelfbeschikking (Hovet, *op. cit.*, blz. 26). Dit is iets minder dan ons cijfer van 555 voor de eerste dertien zittingen. Dit verschil kan verklaard worden uit het feit dat de beslissing over wat men al dan niet als zaak van zelfbeschikking wenst te beschouwen enigermate subjectief is. Hovet wijst hier zelf ook op, als hij schrijft: 'While the breakdown of the resolutions and roll call votes into one or more of the categories of subject and type of action has been made by what is, in essence, a subjective process, the analysis was made in consultation with individuals in the Secretariat and in delegations and with outside experts'.

Stemmingen over dezelfde zaak kunnen twee maal voorkomen, nl. in de commissievergaderingen en in de plenaire zittingen. Hier kan echter weinig bezwaar tegen bestaan, te meer daar het wel is voorgekomen dat een delegatie in de plenaire zitting haar stem anders uitbracht dan in de commissievergadering.

Het bleek niet mogelijk te zijn duidelijk onderscheid te maken tussen stemmingen over gehele ontwerp-resoluties en die over onderdelen daarvan, aangezien soms hoofdelijke stemmingen over onderdelen werden gehouden, maar niet over de gehele resoluties. Daarom zijn voor dit onderzoek *alle* hoofdelijke stemmingen betreffende zaken van nationale zelfbeschikking opgenomen.

Een bezwaar tegen de gevolgde methode is dat alle resoluties gelijk worden behandeld. Er is geen mogelijkheid gevonden om een gewicht toe te kennen aan de resoluties, hoewel ontegenzeggelijk het op dezelfde wijze als de Verenigde Staten stemmen ten aanzien van bepaalde resoluties belangrijker is dan ten aanzien van andere. Dit bezwaar wordt misschien enigermate weggenomen door het grote aantal van de in het onderzoek opgenomen stemmingen. Een ander bezwaar is dat niet alle twaalf staten deelnamen aan alle 603 mondelinge stemmingen. De Verenigde Staten, Nederland, Engeland en de Sowjet Unie brachten elk 603 maal hun stem uit, India stemde 601 maal, Egypte (Verenigde Arabische Republiek) 600 maal, België 598 maal, Pakistan 583 maal (dit land is pas sinds 1947 lid van de Verenigde Naties), Afghanistan 565 maal, Liberia 542 maal, Frankrijk 525 maal en Indonesië 424 maal (Indonesië werd pas in 1950 lid.). Vooral in het geval van Frankrijk is dit een vrij ernstige moeilijkheid, daar dit land opzettelijk niet deelnam aan de debatten en stemmingen over de kwesties Tunesië, Marokko en Algerije. Men kan gevoegelijk aannemen dat de Franse delegatie, als zij wél aanwezig was geweest, tegen de meeste ontwerp-resoluties zou hebben gestemd over deze kwesties. Maar aangezien Frankrijk niet werkelijk gestemd heeft, kunnen deze stemmingen voor dit land ook niet geteld worden, daar men zich anders te veel op het gebied van de waarschijnlijkheid zou moeten bewegen.

Voor het overzicht is gebruik gemaakt van de volgende techniek. Bij elke onderzochte hoofdelijke stemming is de stem van de Verenigde Staten vergeleken met die van de overige elf staten. Als een lidstaat dezelfde positie innam als de Verenigde Staten ten aanzien van een ontwerp-resolutie (beide vóór, beide tegen of beide onthouding), is dat land een punt toegekend. Als de delegatie precies de tegenovergestelde positie ten opzichte van de Verenigde Staten innam (V.S. vóór, andere staat tegen; V.S. tegen, andere staat vóór) is geen punt toegekend. Als de Amerikaanse delegatie zich van stemming onthield en de andere staat vóór of tegen stemde, is een half punt toegekend. Hetzelfde gebeurde als de Verenigde Staten vóór of

tegen stemde en de andere delegatie zich van stemming onthield. Door alle punten op te tellen en te delen op het totaal aantal onderzochte hoofdelijke stemmingen, kan men de percentuele overeenkomst tussen de Verenigde Staten en de betrokken andere staat berekenen. Dit wil natuurlijk niet zeggen dat noch de Verenigde Staten, noch de andere landen tussen 1946 en 1959 hun positie ten aanzien van problemen van nationale zelfbeschikking ooit hebben gewijzigd. Ook wil het niets zeggen over de vraag of hier sprake is van invloed van de Verenigde Staten op andere landen of omgekeerd. Getracht is alleen de plaats van de Verenigde Staten ten aanzien van het probleem van zelfbeschikking te bepalen ten opzichte van een aantal andere staten.

DE STEMMINGEN

Het aantal hoofdelijke stemmingen dat in de Eerste en Ad Hoc Politieke Commissie werd gehouden over resoluties betreffende problemen van nationale zelfbeschikking, is over het algemeen te klein om er zwaar wegende konklusies aan te verbinden. Zo kwamen in de eerste, tweede en tiende zitting geen enkele, in de zesde zitting één en in de negende zitting vier hoofdelijke stemmingen over ons onderwerp voor. Als we ons beperken tot die zittingen waar meer dan tien hoofdelijke stemmingen voorkwamen, dan blijkt dat de Verenigde Staten meer met de Westeuropese landen stemden dan met de Afro-Aziatische landen: in de derde zitting stemden zij in 98% van de stemmingen met de Westeuropese landen mee, en slechts in 33% van de stemmingen met de Afro-Aziatische landen; in de vierde zitting stemden de Verenigde Staten weer in 98% van de stemmingen met de Westeuropese landen en in 63% met de Afro-Aziatische landen; in de achtste zitting stemden de Verenigde Staten in 87% van de stemmingen met de Westeuropese landen en in 15% met de Afro-Aziatische landen. De Verenigde Staten stemden dus wel overwegend met de Westeuropese landen in deze beide commissies, maar het kleine aantal hoofdelijke stemmingen noopt tot voorzichtigheid in de konklusies.

Ook in de Derde Commissie was het aantal hoofdelijke stemmingen te gering om tot belangrijke konklusies te komen. De zeven hoofdelijke stemmingen in de zesde zitting en de acht hoofdelijke stemmingen in de zevende zitting geven de indruk dat de situatie hier ongeveer dezelfde was als in de politieke commissies: de Verenigde Staten stemden resp. in 91% en in 84% van de stemmingen met de Westeuropese landen, en in 12% en 25% van de stemmingen met de Afro-Aziatische landen.

Veel duidelijker is de situatie in de Vierde Commissie (zie tabel 2). Hier werd een veel groter aantal hoofdelijke stemmingen gehouden

Tabel 2
Overeenstemming met de positie van de V.S. t.a.v. kwesties van nationale zelfbeschikking in de Vierde Commissie van de Algemene Vergadering

landen	zitting													
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
België	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
100 % =	100 %	3	28	41	32	16	46	72 %	73 %	79 %	53 %	90 %	89 %	62 %
Frankrijk	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
100 % =	100 %	3	28	41	32	16	46	72 %	78 %	83 %	56 %	90 %	95 %	61 %
Nederland	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
100 % =	100 %	3	28	41	32	16	46	72 %	81 %	87 %	78 %	100 %	95 %	70 %
Engeland	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
100 % =	100 %	3	28	41	32	16	46	72 %	79 %	83 %	69 %	95 %	96 %	65 %
Sowjet Unie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
100 % =	0 %	0 %	20 %	39 %	45 %	50 %	26 %	35 %	35 %	21 %	37 %	25 %	16 %	48 %
Afghanistan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
100 % =	0 %	0 %	64 %	48 %	41 %	67 %	34 %	37 %	42 %	42 %	40 %	22 %	24 %	50 %
Egypte	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
100 % =	0 %	0 %	71 %	45 %	37 %	56 %	33 %	37 %	42 %	42 %	56 %	15 %	18 %	52 %
India	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
100 % =	0 %	0 %	28 %	41	30	16	46	24	24	12	16	10	19	29
Indonesië	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
100 % =	0 %	0 %	48 %	56 %	42 %	57 %	40 %	35 %	58 %	58 %	56 %	15 %	21 %	52 %
Liberia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
100 % =	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pakistan	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
100 % =	0 %	0 %	56 %	50 %	39 %	59 %	42 %	27 %	54 %	33 %	53 %	33 %	37 %	63 %
Belg., Frankr., Ned., Eng.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
100 % =	0 %	0 %	54 %	52 %	38 %	57 %	33 %	44 %	46 %	63 %	63 %	61 %	63 %	55 %
Afgh., Egypte, India, Lib.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
100 % =	0 %	0 %	92 %	68 %	73 %	72 %	79 %	78 %	83 %	65 %	94 %	95 %	91 %	64 %
—	12	112	164	128	125	64	184	95	48	56	40	76	155	117
—	0 %	60 %	50 %	35 %	35 %	59 %	37 %	37 %	49 %	52 %	20 %	25 %	32 %	54 %
—	12	98	158	125	125	59	184	96	48	63	39	76	160	111

en de konklusie dringt zich op dat de Verenigde Staten meer met de Westeuropese landen overeenstemden ten aanzien van problemen met betrekking tot beheerschapgebieden en niet zelf-besturende gebieden dan met de Afro-Aziatische landen, al is het misschien iets minder sterk het geval dan bij de politieke commissies. Bij voorbeeld in de tiende en veertiende zitting lijkt het verschil tussen de overeenstemming van de Verenigde Staten met de Westeuropese en Afro-Aziatische landen niet erg groot (resp. 65% vs. 52% en 64% vs. 54%). In de tiende zitting stemden de Verenigde Staten vaker met Pakistan (63%) dan met België (53%) of Frankrijk (56%), terwijl Egypte en India (beide 56%) ook hoog genoteerd staan. Dit zijn echter kennelijk de uitzonderingen op de regel. De mate van overeenstemming met Nederland (laagste: 70% in de veertiende zitting; hoogste 100% in de tweede, derde en elfde zitting) en Engeland (laagste 63% in de vierde zitting; hoogste 100% in de tweede zitting) is echter zeer hoog en we kunnen toch vaststellen dat ook in de Vierde Commissie de Verenigde Staten vaker met de Westeuropese landen stemden dan met de Afro-Aziatische landen. Men kan dit het best zien als men kijkt naar de onderste vier rijen van tabel 2, waar de percentages van de vier Westeuropese landen (België, Frankrijk, Nederland en Engeland) vergeleken worden met die van vier Afro-Aziatische landen (Afghanistan, Egypte, India en Liberia). Voor alle zittingen zijn de percentages van de eerste groep hoger dan die van de laatste groep.

Tabel 3 geeft een overzicht van de percentsgewijze overeenstemming tussen de Verenigde Staten en andere staten ten aanzien van problemen van zelfbeschikking in de plenaire zittingen van de Algemene Vergadering. Lang niet alle resoluties die in de commissie-zittingen waren aangenomen, bereikten een hoofdelijke stemming in de plenaire zitting. Dat gebeurde alleen als zeer controversiële zaken aan de orde kwamen of als amendementen, die in de commissie-zittingen waren verworpen, in de plenaire zitting opnieuw aan de orde werden gesteld. Ook in de plenaire zittingen bleken de Verenigde Staten meer met de Westeuropese dan met de Afro-Aziatische landen overeen te stemmen. Gedurende de negende zitting was het verschil niet erg groot (64% tegen 60%), maar in geen plenaire zitting stemden de Verenigde Staten meer met de Afro-Aziatische landen dan met de Westeuropese.

Na alles wat tot nu toe is gezegd behoeft het geen verbazing te wekken dat we eenzelfde konklusie bereiken, als we alle hoofdelijke stemmingen ten aanzien van kwesties van zelfbeschikking in de vier commissies en de plenaire zittingen bij elkaar optellen (tabel 4). Het percentage overeenstemming van de Verenigde Staten met de Westeuropese landen loopt van 70% in de tiende zitting tot 91% in de eerste zitting, en is steeds hoger dan de overeenstemming met de Afro-Aziatische staten (van 20% in de elfde zitting oplopend tot 67%

Tabel 3

Overeenstemming met de positie van de V.S. t.a.v. kwesties van nationale zelfbeschikking in de plenaire zittingen van de Algemene Vergadering

landen	zitting													
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
België	96%	60%	75%	78%	73%	81%	75%	60%	64%	72%	80%	79%	80%	78%
100% =	13	5	24	18	13	8	12	15	14	9	5	7	5	9
Frankrijk	92%	100%	75%	82%	81%	87%	90%	64%	62%	81%	80%	79%	100%	50%
100% =	13	5	24	19	13	8	10	7	13	8	5	7	3	2
Nederland	88%	100%	77%	95%	77%	87%	96%	73%	68%	89%	80%	79%	80%	83%
100% =	13	5	24	19	13	8	12	15	14	9	5	7	5	9
Engeland	88%	70%	81%	76%	81%	81%	83%	72%	64%	78%	80%	79%	70%	83%
100% =	13	5	24	19	13	8	12	15	14	9	5	7	5	9
Sowjet Unie	19%	40%	21%	37%	35%	31%	25%	30%	54%	22%	20%	36%	50%	56%
100% =	13	5	24	19	13	8	12	15	14	9	5	7	5	9
Afghanistan	62%	50%	32%	47%	62%	37%	29%	47%	58%	22%	30%	64%	50%	56%
100% =	4	4	14	19	13	8	12	15	12	9	5	7	5	9
Egypte	81%	70%	48%	53%	62%	44%	29%	47%	68%	28%	20%	43%	50%	56%
100% =	13	5	24	19	13	8	12	15	14	9	5	7	5	9
India	58%	40%	42%	55%	73%	37%	33%	47%	57%	33%	30%	57%	80%	56%
100% =	13	5	24	19	13	8	12	15	14	9	5	7	5	9
Indonesië	—	—	—	—	62%	31%	29%	47%	54%	39%	30%	50%	70%	56%
100% =	—	—	—	—	13	8	12	15	14	9	5	7	5	9
Liberia	50%	40%	71%	61%	73%	37%	29%	50%	57%	39%	50%	86%	60%	56%
100% =	3	5	19	19	13	8	12	15	14	9	5	7	5	9
Pakistan	—	60%	29%	50%	54%	44%	12	43%	71%	56%	75%	71%	80%	56%
100% =	—	5	24	19	13	8	12	15	14	9	4	7	5	9
Belg., Frankr., Ned., Eng.	91%	82%	77%	83%	78%	84%	86%	66%	64%	80%	80%	79%	81%	79%
100% =	52	20	96	75	52	32	46	52	55	35	20	28	18	29
Afgh., Egypte, India, Lib.	67%	50%	49%	54%	67%	39%	30%	47%	60%	31%	32%	62%	60%	56%
100% =	33	19	81	76	52	32	48	60	54	36	20	28	20	36

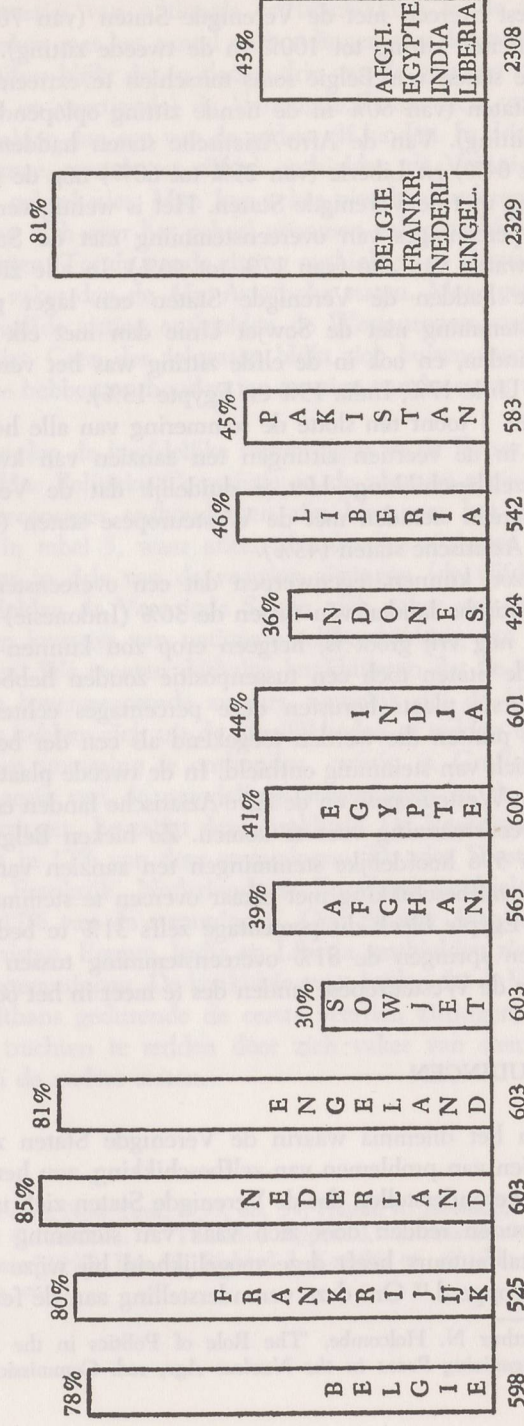
Tabel 4

Overeenstemming met de positie van de V.S. t.a.v. kwesties van nationale zelfbeschikking in de Eerste, Derde, Vierde en Ac Hoc Politieke Commissie en in de plenaire zittingen van de Algemene Vergadering

landen	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
België	96 %	75 %	87 %	75 %	75 %	73 %	75 %	71 %	75 %	60 %	89 %	83 %	87 %	72 %
100 % =	13	8	77	73	55	32	75	53	34	25	23	33	49	48
Frankrijk	92 %	100 %	88 %	76 %	76 %	81 %	81 %	71 %	74 %	69 %	84 %	82 %	90 %	60 %
100 % =	13	8	77	74	55	32	64	31	31	16	16	31	48	29
Nederland	88 %	100 %	93 %	86 %	78 %	89 %	87 %	78 %	81 %	82 %	93 %	83 %	87 %	78 %
100 % =	13	8	77	74	55	32	75	53	34	25	23	33	53	48
Engeland	88 %	81 %	90 %	73 %	83 %	81 %	79 %	78 %	76 %	72 %	91 %	83 %	90 %	75 %
100 % =	13	8	77	74	55	32	75	53	34	25	23	33	53	48
Sowjet Unie	19 %	25 %	27 %	37 %	35 %	33 %	25 %	29 %	35 %	32 %	17 %	27 %	19 %	46 %
100 % =	13	8	77	74	55	32	75	53	34	25	23	33	53	48
Afghanistan	62 %	29 %	45 %	51 %	40 %	41 %	30 %	36 %	45 %	33 %	18 %	41 %	29 %	47 %
100 % =	4	7	58	74	55	28	75	53	32	24	22	33	53	47
Egypte	81 %	44 %	49 %	51 %	44 %	41 %	29 %	36 %	53 %	46 %	13 %	30 %	24 %	48 %
100 % =	13	8	77	74	53	32	75	53	34	25	23	33	53	48
India	58 %	25 %	43 %	58 %	47 %	45 %	38 %	35 %	53 %	48 %	15 %	38 %	49 %	48 %
100 % =	13	8	77	74	54	31	75	53	34	25	23	33	53	48
Indonesië	—	—	—	—	39 %	39 %	31 %	33 %	46 %	44 %	17 %	32 %	33 %	48 %
100 % =	—	—	—	—	55	32	75	53	28	24	23	33	53	48
Liberia	50 %	25 %	57 %	53 %	60 %	42 %	40 %	37 %	53 %	48 %	33 %	56 %	29 %	54 %
100 % =	3	8	61	68	40	32	69	53	33	25	23	33	53	41
Pakistan	—	37 %	34 %	54 %	35 %	42 %	29 %	38 %	56 %	60 %	43 %	64 %	63 %	50 %
100 % =	—	8	76	74	55	31	75	53	34	24	21	33	53	46
Belg., Frankr., Ned., Eng.	91 %	89 %	89 %	78 %	78 %	80 %	80 %	75 %	77 %	70 %	90 %	83 %	88 %	73 %
100 % =	52	32	308	295	220	128	289	190	133	91	85	130	203	173
Afgh., Egypte, India, Lib.	67 %	31 %	48 %	53 %	47 %	42 %	34 %	36 %	51 %	44 %	20 %	41 %	33 %	49 %
100 % =	33	31	273	290	202	123	294	12	133	99	91	132	212	183

Grafiek 1

Overeenstemming met de positie van de Verenigde Staten ten aanzien van kwesties van nationale zelfbeschikking in de Eerste, Derde, Vierde en Ac Hoc Politieke Commissie en de plenaire zittingen van de Algemene Vergadering (1e tot 14e zitting).

De cijfers onder de blokken stellen steeds 100% voor.

in de eerste zitting). Van de Westeuropese staten stemde Nederland het meest overeen met de Verenigde Staten (van 78% in de vijfde en veertiende zitting tot 100% in de tweede zitting). Van de Westeuropese staten was België soms misschien te extreem voor de Verenigde Staten (van 60% in de tiende zitting oplopend tot 96% in de eerste zitting). Van de Afro-Aziatische staten hadden Pakistan (van 29% tot 64%) en Liberia (van 25% tot 60%) nog de meeste overeenstemming met de Verenigde Staten. Het is weinig verbazingwekkend dat de percentages van overeenstemming met de Sowjet Unie het laagste waren van alle (van 17% tot 46%). In alle zittingen behalve de elfde hadden de Verenigde Staten een lager percentage van overeenstemming met de Sowjet Unie dan met elk der Afro-Aziatische landen, en ook in de elfde zitting was het verschil niet groot (Sowjet Unie 17%, India 15% en Egypte 13%).

Grafiek 1 toont ten slotte de somming van alle hoofdelijke stemmingen in de veertien zittingen ten aanzien van kwesties van nationale zelfbeschikking. Het is duidelijk dat de Verenigde Staten meer overeen stemden met de Westeuropese staten (81%) dan met de Afro-Aziatische staten (43%).

Men zou kunnen tegenwerpen dat een overeenstemming met de Afro-Aziatische landen van tussen de 36% (Indonesië) en 46% (Liberia) ook nog vrij groot is, hetgeen erop zou kunnen wijzen dat de Verenigde Staten toch een tussenpositie zouden hebben ingenomen. In de eerste plaats berusten deze percentages echter ten dele op de halve punten die werden toegekend als een der beide vergeleken landen zich van stemming onthield. In de tweede plaats blijkt er zelfs tussen de Westeuropese en de Afro-Aziatische landen een zekere mate van overeenstemming voor te komen. Zo bleken België en India in 27% van 596 hoofdelijke stemmingen ten aanzien van kwesties van nationale zelfbeschikking met elkaar overeen te stemmen. Bij Nederland en Egypte bleek dit percentage zelfs 31% te bedragen. Hierbij vergeleken springen de 81% overeenstemming tussen de Verenigde Staten en de Westeuropese landen des te meer in het oog.

ONTHOUDINGEN

Gezien het dilemma waarin de Verenigde Staten zich bevonden ten aanzien van problemen van zelfbeschikking, zou het voor de hand liggen te veronderstellen dat de Verenigde Staten zich uit de moeilijkheden zouden redden door zich vaak van stemming te onthouden. Een aantal auteurs heeft deze mogelijkheid bij wijze van veronderstelling geopperd.¹⁷ Om deze veronderstelling aan de feiten te toetsen

¹⁷ Zie Arthur N. Holcombe, 'The Role of Politics in the Organization of Peace,' *Organizing Peace in the Nuclear Age*, red. Commission to Study the

is in tabel 5 het aantal onthoudingen van de Verenigde Staten ten aanzien van kwesties van nationale zelfbeschikking in de plenaire zittingen vergeleken met het aantal onthoudingen van de andere delegaties. Uit de cijfers blijkt dat in slechts drie van de veertien zittingen (de zesde, elfde en veertiende) de Verenigde Staten zich vaker van stemming onthielden dan een van de andere elf landen. In drie andere zittingen (de eerste, tweede en vijfde) onthielden de Verenigde Staten zich in het geheel niet. Men kan zeker niet konkluderen dat de Verenigde Staten zich over het geheel genomen vaker onthielden dan de andere elf staten. Tot de tiende zitting onthielden de Westeuropese staten zich iets vaker dan de Afro-Aziatische staten. Maar gedurende de elfde en twaalfde zitting onthielden de Westeuropese staten zich in het geheel niet. Geen der delegaties blijkt zich buitengewoon vaak van stemming te hebben onthouden ten aanzien van kwesties van zelfbeschikking.

In tabel 6 worden de hoofdelijke stemmingen in de Eerste, Derde, Vierde en Ad Hoc Politieke Commissie en de plenaire zittingen vergeleken. De percentages onthoudingen zijn hier over het algemeen iets lager dan in tabel 5, waar alleen de plenaire zittingen werden bekeken. Slechts in drie van de veertien zittingen (de vijfde, zesde en elfde) onthielden de Verenigde Staten zich vaker van stemming ten aanzien van kwesties van nationale zelfbeschikking dan een der elf andere staten. We moeten derhalve konkluderen dat de veronderstelling van de bovengenoemde auteurs, namelijk dat de Verenigde Staten getracht hebben zich uit de moeilijkheden te redden door zich relatief vaak van stemming te onthouden, onjuist is. Grafiek 2, die een overzicht geeft van de mondelinge stemmingen in de plenaire en commissiezittingen, bevestigt deze konklusie. De Verenigde Staten onthielden zich in 17% van deze stemmingen. De vier Westeuropese staten, België, Frankrijk, Nederland en Engeland, onthielden zich samen ook in 17% van de stemmingen. Ook de vier Afro-Aziatische landen, Afghanistan, Egypte, India en Liberia, onthielden zich samen in 17% van de stemmingen. De konklusie moet luiden dat de Verenigde Staten zich, althans gedurende de eerste veertien zittingen, niet uit hun dilemma trachten te redden door zich vaker van stemming te onthouden dan de andere staten.

Organization of Peace, New York, 1959, blz. 54; Harold K. Jacobson, 'The United Nations and Colonialism: A Tentative Appraisal,' *International Organization* XVI: 1 (winter 1962), blz. 42; Richard J. Kozicki, op. cit., blz. 420-421; Emil J. Sady, op. cit..

Tabel 5

Onthoudingen ten aanzien van kwesties van nationale zelfbeschikking in de plenaire zittingen van de Algemene Vergadering (in procenten van het aantal stemmen)

landen	zitting													
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
België	8%	0%	8%	11%	23%	25%	8%	20%	43%	22%	0%	0%	40%	67%
100% =	13	5	24	18	13	8	12	15	14	9	5	7	5	9
Frankrijk	15%	0%	17%	26%	38%	12%	10%	57%	31%	12%	0%	0%	33%	30%
100% =	13	5	24	19	13	8	10	7	13	8	5	7	3	2
Nederland	23%	0%	4%	11%	15%	12%	17%	47%	36%	11%	0%	0%	40%	78%
100% =	13	5	24	19	13	8	12	15	14	9	5	7	5	9
Engeland	8%	20%	4%	16%	8%	25%	42%	53%	43%	44%	0%	0%	20%	78%
100% =	13	5	24	19	13	8	12	15	14	9	5	7	5	9
Sowjet Unie	8%	0%	0%	11%	8%	0%	42%	13%	36%	11%	0%	29%	60%	0%
100% =	13	5	24	19	13	8	12	15	14	9	5	7	5	9
Afghanistan	75%	0%	14%	0%	15%	12%	17%	7%	17%	11%	20%	29%	60%	0%
100% =	4	4	14	19	13	8	12	15	12	9	5	7	5	9
Egypte	8%	20%	33%	0%	15%	12%	17%	7%	7%	22%	0%	43%	60%	0%
100% =	13	5	24	19	13	8	12	15	14	9	5	7	5	9
India	69%	0%	25%	5%	8%	12%	25%	7%	29%	56%	20%	43%	0%	0%
100% =	13	5	24	19	13	8	12	15	14	9	5	7	5	9
Indonesië	—	—	—	—	15%	0%	17%	7%	50%	44%	20%	29%	20%	0%
100% =	—	—	—	—	13	8	12	15	14	9	5	7	5	9
Liberia	100%	0%	21%	16%	23%	12%	17%	0%	43%	22%	20%	43%	40%	0%
100% =	3	5	19	19	13	8	12	15	14	9	5	7	5	9
Pakistan	—	40%	8%	5%	15%	25%	25%	0%	14%	11%	0%	14%	0%	0%
100% =	—	5	24	19	13	8	12	15	14	9	4	7	5	9
Belg., Frankr., Ned., Eng.	13%	5%	8%	16%	21%	19%	20%	42%	38%	23%	0%	0%	33%	72%
100% =	52	20	96	75	52	32	46	52	55	35	20	28	18	29
Afgh., Egypte, India, Lib.	48%	5%	25%	5%	15%	12%	19%	5%	24%	28%	15%	36%	40%	0%
100% =	33	19	81	76	52	32	48	60	54	36	20	28	20	36
U.S.A.	0%	0%	8%	11%	0%	37%	8%	20%	29%	11%	40%	43%	40%	89%
100% =	13	5	24	19	13	8	12	15	14	9	5	7	5	9

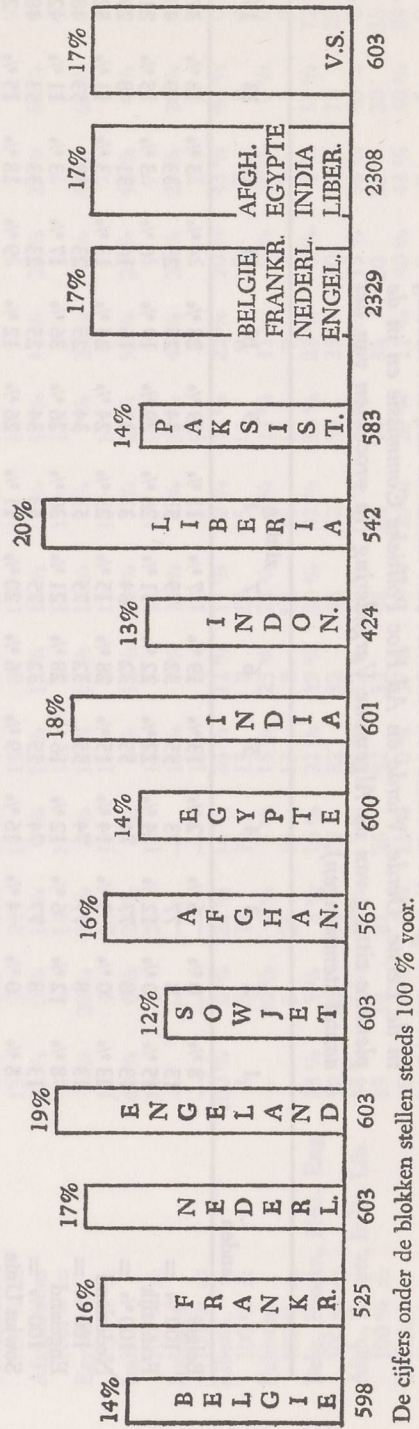
Tabel 6

Onthoudingen ten aanzien van kwesties van nationale zelfbeschikking in de Eerste, Derde, Vierde en Ad Hoc Politieke Commissie en in de plenaire zitting van de Algemene Vergadering (in procenten van het aantal stemmen).

landen	zitting													
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
België	8%	0%	6%	12%	13%	19%	7%	11%	29%	28%	4%	3%	18%	37%
100% =	13	8	77	73	55	32	75	53	34	25	23	33	49	48
Frankrijk	15%	0%	12%	14%	22%	22%	11%	26%	31%	19%	6%	3%	15%	21%
100% =	13	8	77	74	55	32	64	31	31	16	16	31	48	29
Nederland	23%	0%	3%	14%	15%	28%	15%	23%	24%	24%	13%	3%	11%	52%
100% =	13	8	77	74	55	32	75	53	34	25	23	33	53	48
Engeland	8%	12%	6%	12%	16%	28%	21%	30%	26%	36%	17%	3%	11%	42%
100% =	13	8	77	74	55	32	75	53	34	25	23	33	53	48
Sowjet Unie	8%	0%	4%	16%	9%	6%	20%	11%	26%	12%	9%	18%	15%	2%
100% =	13	8	77	74	55	32	75	53	34	25	22	33	53	48
Afghanistan	75%	0%	34%	9%	11%	7%	13%	9%	12%	21%	9%	27%	32%	0%
100% =	4	8	58	74	55	28	75	53	32	24	22	33	53	47
Egypte	8%	12%	38%	7%	13%	6%	11%	8%	9%	16%	0%	24%	21%	2%
100% =	13	8	77	74	53	32	75	53	34	25	23	33	53	47
India	69%	0%	31%	12%	17%	13%	17%	8%	21%	36%	4%	27%	15%	2%
100% =	13	8	77	74	54	31	75	53	34	25	23	33	53	48
Indonesië	—	—	—	—	5%	3%	11%	4%	39%	42%	9%	21%	21%	2%
100% =	—	—	—	—	55	32	75	53	28	24	23	33	53	48
Liberia	100%	0%	43%	16%	17%	9%	20%	8%	24%	12%	13%	33%	21%	5%
100% =	3	8	61	68	40	32	69	53	33	25	23	33	53	41
Pakistan	100%	25%	17%	8%	9%	16%	12%	9%	21%	8%	0%	30%	25%	7%
100% =	—	8	76	74	55	31	75	53	34	24	21	33	53	46
Belg., Frankr., Ned., Eng.	13%	0%	7%	13%	16%	24%	13%	22%	27%	27%	11%	3%	14%	40%
100% =	52	32	308	295	220	128	289	190	133	91	85	130	203	173
Afgh., Egypte, India, Lib.	48%	3%	36%	11%	14%	9%	15%	8%	17%	21%	7%	28%	22%	2%
100% =	33	32	273	290	202	123	294	212	133	99	91	132	212	183
U.S.A.	0%	0%	4%	7%	25%	34%	12%	17%	15%	12%	26%	21%	15%	44%
100% =	13	8	77	74	55	32	75	53	34	25	23	33	53	48

Grafiek 2

Onthoudingen in hoofdelijke stemmingen ten aanzien van kwesties van nationale zelfbeschikking in de Eerste, Derde, Vierde en Ad Hoc Politieke Commissie en in de plenaire zittingen van de Algemene Vergadering (1e tot 14e zitting)

De cijfers onder de blokken stellen steeds 100 % voor.

CONCLUSIE

Een voordeel van de hier gevolgde methode is dat men over 'hard' feitenmateriaal komt te beschikken, waaraan men de veronderstellingen, impressies en waarnemingen van anderen kan toetsen. Deze techniek wordt voor verschillende doeleinden gebruikt. Margaret Ball en Thomas Hovet hebben getracht met behulp van analyses van hoofdelijke stemmingen de mate van blokvorming in de Verenigde Naties vast te stellen¹⁸. O.a. David Truman gebruikte deze techniek bij zijn studie van de partijen in het Amerikaanse Congres.¹⁹ Robert Goetz-Girey mat ermee de sociale afstand tussen de afgevaardigden van de verschillende sociale groepen in de Conseil Economique.²⁰ Wij hebben getracht ermee de aard van het buitenlands beleid van een land ten aanzien van een bepaald probleem te belichten. Rieselbach heeft er terecht op gewezen dat naast stemanalyse andere methoden gebruikt moeten worden, om tot een volledig beeld van een probleem te komen.²¹ Een nadeel van de hier gebruikte methode is dat men wel vrij zeker te weten komt *wat* er gebeurd is, maar niet *waarom* het gebeurd is. Men zou naast stemanalyse uitvoerige interviews moeten houden, officiële openbare (en eventueel vertrouwelijke) rapporten moeten bestuderen om een antwoord op de laatste vraag te kunnen geven. Stemvergelijking blijft altijd slechts één van de verschillende beschikbare methoden.

Wij hebben gezien dat de Verenigde Staten ten aanzien van de meeste kwesties van nationale zelfbeschikking meer met de vier West-europese staten stemden dan met de zes Afro-Aziatische staten. Men kan aannemen dat België, Frankrijk, Nederland en Engeland meestal een overwegend 'koloniaal' standpunt innamen en althans niet sterk ijverden voor zelfbeschikking voor de van hen afhankelijke gebieden. Men kan eveneens veilig aannemen dat Afghanistan, Egypte, India, Indonesië, Liberia en Pakistan gewoonlijk het tegenovergestelde standpunt innamen en sterk ijverden voor het verlenen van zelfbeschikking in de vorm van onafhankelijkheid aan alle koloniale gebieden. Als deze veronderstellingen juist zijn – en zij worden bevestigd door een bestudering van de eerste veertien zittingen van de Algemene Vergadering – kan men konkluderen dat de Verenigde Staten gedurende die eerste veertien zittingen een overwegend pro-koloniaal standpunt innamen.

Men kan speculeren over de vraag waarom de Verenigde Staten

18 M. Margaret Ball, 'Bloc Voting in the General Assembly,' *International Organization* V:1 (febr. 1951), blz. 3–31; Hovet, *op. cit.*

19 David Truman, *The Congressional Party: A Case Study*, New York, 1959.

20 Robert Goetz-Girey, 'La 'distance sociale' et les groupes du Conseil Economique,' *Revue Economique* 1957, blz. 890–904.

21 Rieselbach, *op. cit.*, blz. 292.

overwegend pro-koloniaal stemden. Ten dele was dit ongetwijfeld, zoals Lincoln Bloomfield wel heeft aangevoerd²², te wijten aan een sterk formalistische en legalistische benadering van de problemen. Zo verzette de Amerikaanse gedelegeerde zich bijv. tegen een resolutie die 'zelfbeschikking' vroeg voor beheerschapsgebieden op grond van het feit dat het Handvest alleen 'zelfbestuur' en onafhankelijkheid voor beheerschapsgebieden in het vooruitzicht stelde. Artikel 73 van het Handvest verlangt dat de besturende landen rapport uitbrengen over de economische, sociale en opvoedkundige toestanden in niet-zelfbesturende gebieden; daarom verzetten de Verenigde Staten zich tegen een ontwerp-resolutie die het geven van inlichtingen over de politieke toestand *verplicht* wilde stellen (hoewel zij tegen *vrijwillige* informering geen bezwaar hadden). Vaak kozen de Verenigde Staten op grond van hun strikte interpretatie van het Handvest de koloniale zijde, terwijl de anti-koloniale staten een meer flexibele en losse interpretatie van het Handvest wensten.

In de tweede plaats gaven de Verenigde Staten altijd de voorkeur aan de handhaving van orde en rust boven zelfbeschikking en onafhankelijkheid. Terwijl de Afro-Aziatische staten voor zelfbeschikking waren zonder rekening te houden met eventueel nadelige konsekwenties, wensten de Verenigde Staten het alleen voor die landen die, zoals minister Hull het tijdens de Tweede Wereldoorlog had uitgedrukt, 'het waard waren en er gereed voor waren'. Voor alles wensten zij chaos te vermijden. Daarom wensten de Verenigde Staten bijv. nooit lang van te voren de data vast te stellen waarop de beheerschapsgebieden onafhankelijk zouden worden. Tijdens de zevende zitting werd deze houding goed gekarakteriseerd, toen de Amerikaanse gedelegeerde de (Europese) besturende landen met autobestuurders vergeleek. Ze moesten niet te voorzichtig rijden maar ook niet te snel. Kennelijk zagen de Verenigde Staten vaak de vervanging van een stabiele (koloniale) regering door een minder stabiele (onafhankelijke) regering als een voorbeeld van te snel rijden.

Ten slotte moet men de verklaring van de Amerikaanse houding ten aanzien van problemen van zelfbeschikking ongetwijfeld zoeken in overwegingen van defensieve aard. Zo meent Robert C. Good in een briljant essay dat ondanks de aan de oppervlakte inkonsekvent lijkende handelingen, de defensie altijd het belangrijkste argument is geweest:

...mucht more frequently the relationship has been a positive one in that our posture on the colonial question has been shaped largely by defense requirements that at times have demanded support of the colonial position, at other times a policy somewhere in between the two extremes. Other motivations have

²² Bloomfield, *op. cit.*, blz. 196.

been present in varying degrees at various times. This one requirement, however, defense — whether related negatively or positively to the given colonial issue — is relatively constant throughout.²³

Natuurlijk heeft het konflikt met de Sowjet Unie bijna alle beslissingen van buitenlands beleid van de Verenigde Staten beïnvloed, en dit geldt zeker ook voor kwesties van nationale zelfbeschikking. Alleen maakt Good geen onderscheid tussen veiligheidsoverwegingen op de korte duur en op de lange duur. Bijv. in het konflikt om de Indonesische onafhankelijkheid en om Nieuw-Guinea steunden de Verenigde Staten Indonesië op grond van veiligheidsoverwegingen van lange duur. Op grond van veiligheidsoverwegingen van korte duur hadden zij ook hun bondgenoot Nederland kunnen steunen. In het geval Algerije steunden de Verenigde Staten echter Frankrijk, hoewel zij op grond van veiligheidsoverwegingen op lange termijn ook de Algerijnse nationalisten hadden kunnen steunen (gezien de groeiende kracht van de pro-Algerijnse Afro-Aziatische staten). Daarom is Good's analyse niet geheel bevredigend. Wij kunnen echter wel vaststellen dat gedurende de eerste veertien zittingen van de Algemene Vergadering de Verenigde Staten over het algemeen kennelijk defensieve overwegingen van korte duur lieten prevaleren boven die van langere termijn.

²³ Robert C. Good, 'The United States and the Colonial Debate,' *Alliance Policy in the Cold War*, red. Arnold Wolfers, Baltimore, 1959, blz. 238—239.